

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 595 — 7th Ave., New York 18, N. Y. BRYant 9-0582

Письмений текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошувач хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

Table with subscription rates: PEREDPLATA, SUBSCRIPTION RATES, One year \$7.00, Six months \$3.75, Three months \$2.00.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

3 Канади належить посылати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

За ниткою до клубка

Закид за знуцання поляків над українцями й білорусинами в польській армії в Англії, котрий підняв московська "Правда", певно нікого не здивує.

Виявлено тепер привабливість українських воєнків у польській армії якраз у хвили, коли польська армія пробує очиститися за закиду антисемітизму, що закиду переслідування жидівських воєнків у польській армії за їх жидівство.

Польський нерозум політичний виявляється при тій нагоді в повній своїй "величі" ще й через те, що поляки мали в самій привабливості українців у польській армії поважний аргумент проти советів.

Польський нерозум політичний виявляється при тій нагоді в повній своїй "величі" ще й через те, що поляки мали в самій привабливості українців у польській армії поважний аргумент проти советів.

Польський нерозум політичний виявляється при тій нагоді в повній своїй "величі" ще й через те, що поляки мали в самій привабливості українців у польській армії поважний аргумент проти советів.

На кім взорувати федерації в Європі?

Серед тих, що думають про кращий повоєнний лад в Європі, переважає така думка, що треба перебудувати на федеративних основах.

Ідея, як бачимо, сама собою добра. Тому і ніхто не мав би нічого проти цього, щоб її здійснювати.

Іншими словами, повиталиб певно в Європі таку спілку, в якій відношення між "сильнішим" і "слабшим" було би таке, як є от між Канадою і Англією у Бритійській Камонвелті.

Всюди переважив би згодом здоровий розсудок. Та саме здоровий розсудок різних народів на сході Європи так дуративних основах.

Ось і тому, коли говорити про вільні державні спілки в Європі, зокрема про таку спілку на сході Європи, то не добре їх формувати на дотеперішній советській лад.

Проф. Микола Чубатий.

П'ятдесятліття української школи в Америці

Існувати чи загинути американсько-українській збірності?

В квітні цього року припадає рідкий ювілей в історії духового життя американських українців: це 50-ліття першої української школи в Америці.

Першу таку школу відкрили в квітні 1894 р. українці громади Шамокіни в Пенсильванії. Від цієї шамокінової школи зачався отже 50-літній період змагань американських українців за рідну школу — період її зросту та занепаду.

Від перших парохіальних шкіл, ведених вечерами дяковичами, перейшли ми отсе до цілоденних шкіл. На тім 50-літнім шляху є ентузіастична проба по першій світовій війні зорганізувати українську систему шкіл у світовій метрополії, в Нью Йорку; є теж її за-

ломання. Тепер ми свідками зросту шкільної мережі Українсько-Католицької Дієцезії в Злучених Державах, найсоліднішого шкільного почину, який досі був зроблений серед американських українців за 50 літ.

Школа це установа, що є цінністю найширших кол кожної суспільної збірності. Рідна Школа в старім краю це була установа, що одна стояла вище партійних та світоглядових різниць, тому теж й нам слід до шкільної справи підходити зі ширшого розгляду зі становища інтересу цілої українсько-американської збірності.

Чому лінія, що накреслює минуле українсько-американського шкільництва не підносила постійно вгору, але заломлювалася нерідко дуже

глибоко в долину, щоб знов здійнятися в гору. Де причина цього явища? Причини того явища слід шукати у дотепер нерозв'язаній справі серед американських українців — якім шляхом їм самим йти та на який шлях спрямувати виховання свого молодого покоління.

Стара та нова школа американського українця.

З нагоди ювілею одної українсько-американської установи, появилося в пресі стаття старшого громадського діяча, який мимходом заторкнув це питання, ставлячи перед очі американських українців дві школи — що першу шамокіноську з 1894 року та якусь одну, виниклоу видно школу нинішніх днів.

Шамокіноська школа, основана в квітні 1894, була з одного боку виявом відокремлення тогочасних шамокіноських українців від дійсного американського життя, що їх окружало, а з другого доказом горячого привязання до українського пня.

Про дітей, що не хотять говорити українською мовою до батьків.

Досліди над психологією дитини в останніх десятиліттях розвинулися дуже сильно по країнах цивілізованого світа. Вони мають теж свого визначного представника в особі українця проф. Степана Балея, психолога великої міри, та доказують, що дитина в віці між семим та чотирнадцятим роком життя є найбільше рецесивна, себто найбільше спосібна приймати зовнішні впливи та їх собі присвоювати.

Не рідко чується серед американських українців родичів, що їх дитина вміє по українськи, але не хоче до них та до окруження говорити тою мовою.

Не рідко чується серед американських українців родичів, що їх дитина вміє по українськи, але не хоче до них та до окруження говорити тою мовою.

За українсько-американську школу, пристосовану до нового американського життя.

Шкільна система американських українців мусить бути глибоко передумана що до своїх провідних цілей та способів, як до тих цілей через виховання дитини.

Може лишитися одна друга одиниця, може це десята або й ще менше, вихована вродженим виховним таланом українського простолюддя в дома, але в головній масі вона відійде від нас.

Українсько-американська організаційна шкільна система мусить бути основно передумана та збудована логічно від голови до стіп, від шкільного

наглядю, зладження плянів навчання поодиноких предметів в поодиноких класах, підручників, научної підготовки вчительського персоналу аж до доповнювання його знання дорогою вакаційних курсів, тепер практикованих у шкільництвах різних цивілізованих країн.

Українсько-американська дитина, уроджена в Америці, звязана з тою країною таємними звязками любови батьківщини, має жити в тій країні та через вихованні дістати змогу ставати до змагань з іншими громадянами цієї країни.

Донедавна декому могло це видаватися злишком, коли у нього прислана вже любов до рідного краю. Однак це не обличчя нинішніх виховних струй серед американського громадянства та справа набирає іншого освітлення.

Вже тепер йде поважна підготовка, щоб американську молодь вчити мов слов'янського світа, латинських країв Польудневої Америки, тощо.

Вже тепер йде поважна підготовка, щоб американську молодь вчити мов слов'янського світа, латинських країв Польудневої Америки, тощо.

Не зробимо ми того тепер, наша молодь стане в американських школах незадовго вчитися мови російської, польської чи другої, а рівночасно стане набирати ще більшого легковаження до культури своїх батьків, коли — подумає собі — тамтих мов вчать, а української ні.

Не зробимо ми того тепер, наша молодь стане в американських школах незадовго вчитися мови російської, польської чи другої, а рівночасно стане набирати ще більшого легковаження до культури своїх батьків, коли — подумає собі — тамтих мов вчать, а української ні.

АНАСТАЗІЯ Г. БІЛОВУС. КАТРУСА. Оповідання з давньої минувшини. (До друку зредгував Ол. Лугоня).

Час минав, а нагоди переговорити з пашою все не було. В Туреччині настали неспокійні часи. В недалекому Стамбулі повстали проти розпорядків султана Магомета IV, боюзнака наших гетьманів Богдана Хмельницького і Івана Виговського — яничари, турецька гвардія, що набиралася з дітей християнських батьків, виховувалася у суворій военній дисципліні змаленьку, і творила найкраще військо у тогочасному світі.

стала можливість для Марії поговорити з чоловіком про долю молодшого сина. Як Марія і сподівалася, довідавшись про що йде, — паша не озвався ні словом, виявивши свою незгоду заперечуючим рухом голови, як і при стало доброму правовірному туркови. На всі дальші доводи і переконування паша все так же заперечував порухом голови.

стойного і рівного мойому роду. — А тиж оженився зо мною, полонянкою. І не маєш більше жінок. — Так було призначено. Кісмет! І я ніколи не цікавився багатожеством. А мої сини можуть мати їх більше, по бажанню. Хоч я і не одобрював би того.

— Виходить, що й ти пішов проти звичаїв турецької старовини. — Коли ти звичай застарілі, чоґож їх придержуватись? — запитав паша.

IX. Про наміри Селима Катруся довідалася від останнього. Про заму́жжя, чи якусь там любов вона нічого й не знала і про те не думала.

BE 100% WITH YOUR BUY WAR BONDS

